Ч. 53 (13.002). Львів, четвер 10. березня 1932. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік LIII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 14·00 „
Піврічно 26·00 „
Річно 48·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голянії, Бельгії 20 фр. фр. Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол. Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

ОСТАННІЙ РІК ПЯТИЛІТКИ.

СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО.

У 1932 р. мають у СРСР засіяти 144 міл. га ріллі, з чого на індивідуальні господарства припадає 22 міл. га (15 прц.) на селянські колективи (колгоспи) 108 міл. га (75 прц.) і на державні господарства (радгоспи) 14. міл. га (10 прц.). З цього виходить, що темпо колективізації повинно значно збільшитися, бо для індивідуальних господарств залишили тільки 15 прц. ріллі, коли на колективи припадає аж 85 прц.

Для тих колективів малиб придбати трактори — силою 1.36 міл. HP, які обслужилиб 48 міл. га ріллі, себто 44 прц. загально управлюваної. Так само у скорім темпі повинна продовжуватись електрифікація колективів (повинно бути електрифікованих 67 прц. їх загальної скількости!!)

ФІНАНСОВІ СПРАВИ.

Бюджет СРСР на 1932 рік:

По стороні прибутків:	міл. рб	прц.
податки і позички	21.096	76
доходи з підприємств, залізн. і т. п.	6.321	23
інші доходи	125	1
Разом	27.542	100
По стороні видатків:		
фінансування народ. господарства	20.079	73
соціяльні та культ. цілі	1.557	6
військо і фльота	1.397	5
диспозиційний фонд уряду	840	3
інші видатки	3.669	13
	27.542	100

Грошовий обіг у СРСР має під сучасну пору всі познаки інфляції. На 1. I. 1932 р. було в обігу 5.673, 3 міл. рб., підчас коли на 1. I. 1931 р. тільки 4.355,2 міл. руб. Себто протягом 1931 року обіг грошей у СРСР збільшився на 1318.1 міл. рб. (на 30 прц.). При чім треба памятати, що зараз в обігу є 2.888,9 міл. паперових рублів комісаріяту фінансів, отже без жадного покриття. Вправді радянський уряд штучно підтримує курс рубля в межах СРСР, одначе за кордоном його вартість є невелика. В Польщі 1 рб не вартий більше як 35—40 сотиків.

ЗАГАЛЬНІ СПРАВИ.

Перша пятилітка кінчиться у 1932 р. Однак ще в тому ж році буде проголошена 2-га пятилітка, яка розпічнеться в 1933 р. та покінчиться в 1937 р. Першої пятилітки не виконають головно наслідком недостачі фінансів. Закордон поважно обмежив дальше кредитування імпорту до СРСР, а з внутрішнього ринку уряд зможе при допомозі податків і т. зв. „позичок" (які є теж формою податку) витягнути ще менше ніж у попередніх роках. У 1932 р. повинно бути вже 85 прц. колективів, а відомо, що колективи платять менш ніж індивідуальні господарства. До переведення пятилітки бракує технічних сил та вишколених робітників. З причини апровізаційних труднощів робітник в СРСР шукає все можливостей кращого істнування. Тому в радянській промисловості істнує постійно флюктуація робітників, що впливає відємно на їх спеціялізацію в одній галузі промисловости.

На невиконання пятилітки вплине безумовно і психольогія мас. Доки істнував плян одної пятилітки, по виконанні якого обіцювали мешканцям Союзу золоті гори, доти можна було надіятись, що нарід видержить темпо в надії кращого істнування. Колиж тепер „пятиліткам" не видно кінця, а тим самим нема надії на покращання відносин, то ніхто не захоче надмірно працювати над сповненням пляну.

Перша (теперішня) пятилітка була тільки продуктивна, себто уряд старався всіми силами збільшити продукцію, без відшукування нових джерел природних богацтв. Все це робилося коштом людности, передовсім сільського господарства та при видатній допомозі закордонного капіталу. Признакою цієї пятилітки є ще й її прямування до експансії на Схід, до опанування азійських ринків збуту. На це вказує плян розбудови радянської промисловости, обнятий пятиліткою: вугільна промисловість: Урал, Кузнецьк, Караганда, Середня Азія, Східний Сибір; машинова промисловість: Уральмашстрой, фабрика вагонів у Нижнім Табільську; металюргія: Магнітострой, Кузнецькстрой, Синарськ (Урал) і т. д..

Дотеперішні відомости про другу пятилітку вказують на те, що вона буде прямувати: 1) до збільшення природних богацтв Союзу, 2) до збільшення продукції і 3) до покращання життєвих умовин людности. Перша пятилітка має всеж таки деякі додатні сторони. Скількість продукції значно перевищала 1913 р., крім того в СРСР започатковано розбудову промисловости. Пятилітка є для України теж у дечому корисна. Росія започатковує свою промисловість на Сході, тим самим Україна не буде вже відігравати домінуючої ролі в промисловости Радянського Союзу та не мусітиме бути надалі підставою російського народнього господарства.

До відємних сторін пятилітки належить передовсім „безпляновість пляну". Плян є такий високий, що він все дуже розбіжний з дійсністю. „Плянову хаотичність" добре характеризує наприклад таке: комісар провінціональної установи дістає приказ заготовити деяку скількість осикового дерева. А тут, на лихо, в цілому районі зовсім нема ліса тільки широкий степ. Таких випадків наводить навіть радянська преса дуже багато.

До відємних сторін належить і те, що якість продукту не відповідає скількости. Промисл продукує, щоби виказатись „цифрою", а чи цей продукт буде до чого здатний, це керовників промисловости мало обходить.

Дальшими відємними проявами пятилітки є задовження у закордоні, руїна сільського господарства (колективізація), дезорганізація та павперизація всіх кляс людности (інтеліґенція, хлібороби, робітництво).

Для України некорисним є ще й те, що там надмірно експльоатують її природні багацтва як для цілей внутрішнього ужитку цілого Союзу, так і для експорту (наприклад: вугілля, руди: залізна і манґанова). У незалежній економічно Україні можнаб господарити природними богацтвами, — яких запаси не є знов надмірні, — значно осторожніше. Тимчасом Україна буде змушена достарчати своє вугілля навіть для комбінату Маґнітогорск—Кузнецк. З тією метою плянують у 1932 р. збудування залізничого шляху Донбас—Москва.

А взагалі повний образ про сучасне народне господарство СРСР тяжко собі уявити. Статистика Радянщини є дуже вміло спрепарована для цілей пропаґанди. З неї наприклад довідуємося, що плян колективізації виконаний в Узбекістані на 100 прц.! Як добре „зрозумів" цей пів-дикий нарід завдання „соціялістичного будівництва".

Евген Чехович.

Справа зльокавтованих українських службовців.

(Звіт промови пос. Великановича, виголошеної в дискусії над емеритальним законопроектом для державних урядовців, у дні 27. лютого 1932 р. на повному засіданні сойму).

Український Соймовий Клюб, а також українська суспільність не заінтересовані в самому законі і тому буду ним менше займатися, тим більше, що передбесідники опозиційних клюбів обговорили цю справу з матеріяльної сторони і з погляду міжнародніх договорів. Я хочу звернути увагу високого сойму на інше питання, яке вяжеться з емеритальним законом. Я хочу говорити про важке положення урядовців, які працювали в займанщині, а головно в австрійській державі, а яких польський уряд не приняв до служби, ані не дав їм емеритального забезпечення, хоч ці люди набули право для такого обезпечення. Мушу опрокинути твердження п. референта, віцемаршала д-ра Полякевича, немовби то польська держава не мала ніяких зобовязань для тих нещасливців, бо не перебрала ніякого майна. Таксамо мушу опрокинути твердження п. референта, немовби це було ласкою уряду, що він урядовцям давних держав виплачує деяке обезпечення, бо навіть Адміністраційний Трибунал станув на тому самому становищі, що п. референт.

Фактичний стан є зовсім інший: пригадую компетентним чинникам, що польська держава при перебранні Галичини переводила спадкові кроки через ліквідаційну комісію у Відні. І саме ця комісія переняла від б. австрійського уряду поважні запаси в золоті, переняла великий залізничий табор, будинки, ліси і землю. Чи це для панів є нічим? Зокрема, коли мова про краєвих урядовців, а передовсім про народне учительство з Галичини, то в цьому напрямку п. референт не має ніякого оправдання на своє твердження, немовби то Польща не перебрала ані емеритального фонду, ані ніякого маєтку по б. Австрії. Навпаки, закон з дн. 30. січня 1920 р. Д. З. Р. П. № 11. поз. 61. про знесення сойму і Краєвого Виділу бувшого Королівства Галичини і Володимирії з Великим Князівством Краківським арт. 2 і 3. стверджує, що польська держава перебирає рухоме і нерухоме майно на власність, перебирає рівночасно всі довги і зобовязання того краю, до яких належать і емеритури, якими обтяжений краєвий фонд. Отже не можна твердити, що польська держава не перебрала майна, витвореного також емеритальним фондом. Далі покликання п. референта на рішення Адміністраційного Трибуналу не зовсім відповідає дійсности. П. референт цитував постанову Адміністраційного Трибуналу з 1925 р. і твердив, що Трибунал також став на цьому становищі, що польська держава лише добровільно виплачує емеритури урядовцям займанщини і не має на це ніякого зобовязання. На це я подам дещо пізніше рішення, яке в дійсности має іншу форму, як це подав нам п. референт. А саме зацитую рішення Найвищого Адміністраційного Трибуналу з дн. 12. лютого 1929 р. ч. 302/23, яке дослівно звучить: „польська держава не має обовязку заспокоювати зобовязання займанницьких держав **поза зобовязаннями добровільними, зглядно зобовязаннями, принятими в міжнародніх умовах і трактатах**".

Виходить, що Трибунал стануа на такому становищі, що хочби це були добровільні зобовязання, але коли вони приняті державою, то мусять бути виконані. Саме на основі того зобовязання емеритальний закон з дн. 11. грудня 1923 р. признає емеритам займанницьких держав 75% емеритури. Як бачимо, інтерпретація п. референта мусить виглядати інакше, колиб він схотів запитувати рішення Трибуналу в цілій повноті. Зверну увагу ще й на цей момент, що польський уряд вимагає від урядовців декларації, якою вони зрікаються вплачених емеритальних фондів у бувшій державі у користь польської держави. Пригадую також, що при ратифікації віденської конвенції у польському бюджеті перед кількома літами було вставлено більше як міліон золотих на покриття цих емеритур.

Мої передбесідники журилися недолею емеритів, які одержують дуже низьке забезпечення і терплять недостатки. Я питаюся панів: а щож мають робити цих кілька тисяч українських урядовців, які працювали в бувшій австрійській державі, які складали свої емеритальні вкладки і яких життева стопа була дещо інша, як тепер? Ці люди нині попали в обійми крайньої нужди. Байдуже для панів керманичів польського уряду, що люди з високою інтеліґенцією, люди, які навикли до інших способів життя і праці, нині зійшли на дно нужди. Ці люди нераз щасливі

коли вдасться їм заробити одного золотого денно за перенощення пакунків, чи якоїсь гіршої низької праці, аби тільки заспокоїти голод своєї бідної родини. Панам жаль цього марного охлапу, який кидаєте нещасним емеритам не тому, щоби через це збіднів польський скарб, а тому, що це українці, які не виреклися свого імени. І тепер маю перед собою цілу низку матеріялів про те, що уряд навіть не передає актів до скарбових властей, як це робить приміром львівська шкільна кураторія, тільки домагання наших стареньких збідованих учителів чи урядовців на признання емеритури завертають назад, бо, мовляв, нема кваліфікації до емеритури, а цими кваліфікаціями є в першій мірі заг. відоме оцінювання льояльности наших людей. Таким чином відкинено домагання до емеритури старенького учителя Бировича Андрія, Богачевської Ольги, Вальчика Івана, Сниликa Дениса, Чесника, почтового адюнкта Лопатинського Ярослава і цілої низки прохань наших людей, як мають набуті емеритальні права на осн. австрійських законів, а які нині не мають сили знайти собі інших засобів до життя, бо навикли і втягнулися до давньої праці.

Апелюю до відповідних ресортових міністрів, а зокрема до п. міністра освіти, щоби видали зарядження владі другої інстанції, щоби вона не відкидувала прохань зльокавтованих урядовців за емеритуру, а полагоджувала їх корисно і передавала скарбовим урядам. Здається, що непотрібна пригадка одного життевого досвіду: „зле є з тим господарем, який свій маєток хоче ратувати заслуженнию наймита". Зле є зі скарбом, який хоче ратуватися кривдою пару тисяч зльокавтованих наших урядовців. Коли на криміналістів була амнестія і їм дароване провину, то чомуж, панове, хочете мститися на українських урядовцях за те, що вони люблять свою народність. Зголошую отсю резолюцію:

„Сойм взиває уряд, щоби по думці міжнародніх трактатів, а особливо Віденської Конвенції з р. 1923. виконав емеритальні зобовязання супроти державних і краєвих (учителів Галичини) урядовців бувших займаницьких держав, яких не принято до державної польської служби, і в речинці найдалі до кінця цього року виплатив емеритури".

—o—

БРІЯН.

СМЕРТЬ ВЕЛИКОГО ДЕРЖАВНОГО ДІЯЧА.

Зійшов до могили знову один з найчільніших старих европейських політиків та одна з найцікавіших постатей. 11-тикратний премієр і 25-тикратний міністер Французької Республики, керманич закордонної політики Франції впродовж довгих літ, першорядний дипльомат і парляментарист, був Бріян одною з найбільш відомих у світі перед- пізчас і післявоєнної Европи.

Аристид Бріян народився 28. березня 1862 р. в Нант (себто забракло йому 3-ох тижнів до святкування свого 70-ліття!). З професії був адвокатом. В політ. житті виплив саме 30 літ тому, як посол до палати депутованих, вибраний з листи „незалежних соціялістів". Міністром став уперше в 1905 році, отримавши портфель міністерства культу. За свого міністрування перевів тоді поділ поміж державою і Церквою, однак потім сам став найпалкішим речником порозуміння з Ватиканом і довів до відновлення з ним дипльоматичних звязків. Премієром став уперше в рр. 1909—11, як наслідник Клеманса, якого був теж завжди завзятим антаґоністом. В тому часі розійшовся з соціялістами, остаючи врештою надалі мужем довіря лівиці. В 1912 році у кабінеті Пуанкаре став міністром справедливости, в 1913 р. знову премієром, в серпні 1914 р. знову міністром справедливости, а в жовтні 1915 р. головою уряду національної оборони, який поширив до 24 членів. Тоді теж перейняв керму закорд. політики. В 1917 р., з приводу форсування військової експедиції до Сальонік проти опінії військових кол. — димісіонував. Рішаючий на вислід війни прорив австро-німецьких військ у Македонії, доконаний французькою балканською армією ґен. Франшета д'Еспереі осінню 1918 р., реабілітував Бріяна. В січні 1920 р. він повернув знову на становище премєра міністрів, але уступив у наслідку конфлікту з президентом республики Мільраном. Від 1925 року був безперервно міністром закордонних справ. Шпилем слави Бріяна був пакт в Льокарно, який започаткував нову добу не лише у франко-німецьких відносинах, але й у відносинах цілої повоєнної Европи. Програна, яку зазнав в мин. році при виборах на президента Франції, і спосіб, в який „вилускали" його з кабінету Ляваля — були останніми ударами, які зазнав у життю.

Бріян не був приятелем українців, підтримуючи на практиці, як офіціяльний керманич французької політики, систему европейських союзів, яка є ворожою українським інтересам. Його нехіть до версайського мира, як твору Клеманса, проявлялася у повільній акції порозуміння з Німеччиною, яка має надто багато противників у самій Франції, щоби давати наявні конкретні висліди, що моглиб потрясти істнуючою системою. А проте — Бріян перейде до історії, як велика індивідуальність. Цікаво, що і його партнер з Льокарна, Штреземан, і найближчий співробітник б. мін. Лютер — обидва вже теж не в живих.

—o—

Австрія проти наддунайської федерації.

Проблема наддунайської федерації (Австрія, Чехословаччина, Югославія, Мадярщина, Румунія), яку хоче зреалізувати в інтересах французької геґемонії премієр Тардіє, не сходить зі стовпців преси.

Вправді Тардіє зазначив, що він поручає названим державам тільки господарську співпрацю на основі т. зв. преференційних мит. Але ясне й те, що підкреслює головно німецька преса, що така федерація матиме передовсім політичне значіння і буде звернена проти Німеччини, як чинник французької політики в середній Европі. Тардіє дав теж до зрозуміння, що за його пляном стоїть Італія та Анґлія. Як з Італією, досі не знати, але анґлійська біржа, що є живчиком анґлійської політики, є дуже невдоволена з потягнень французького премієра, а її преса просто дивується, як можна так горячково робити такі важні господарсько-політичні потягнення. Що тут є дещо заздрости за передове місце в Европі між Францією і Анґлією — ясно.

Та несподіванку в цілій справі зробила Німеччина, що просто запропонувала Австрії договір на основі преференційних мит, а німецька преса підкреслює, що коли так дуже французькому премієрові залежить на господарській співпраці в Европі, то власне мав нагоду підтримати пропозиції преференційної умови Німеччина—Австрія. Але з такого толкування плянів Франції Тардіє певно мало вдоволений. З усього видно, що ініціятива вихоплюється з рук Тардіє і мабуть перейде в руки зацікавлених.

Між зацікавленими державами перша ясно виступила Австрія, що проявилося як у колах проурядового бльоку (християнсько-суспільних), так теж і в колах опозиційних соціял-демократів. Наперід преса виступає проти політичних потягнень при такім „рятуванні" Австрії, бож це „рятування" поручає господарську співпрацю з усіми, тільки не з Німеччиною. Поза цим підкреслюють неґативне становище до проєкту наддунайської федерації і з чисто господарських мотивів.

І так на думку австрійських політиків наддунайська федерація на основі пропозиції Тардіє, це господарська руїна Австрії. Бо колиб вона перемінилася у діло, то австрійська промисловість заломилась би зараз від конкуренції чеського промислу. Хліборобство впалоб від дешевого збіжа Мадярщини (жито, пшениця) і Чехословаччини (ячмінь, овес, бараболі). Плекання худоби пропалоб через дешеву худобу з Мадярщини. Виноградарство не видержалоб ні місяця конкуренції з мадярськими винами. Так майже в усіх галузях народнього господарства Австрії.

А до того ще прийшлаб залежність політична від Чехії, бож ясно, що Прага осталаб осередком наддунайської федерації. На це не погодиться вже національна німецька горлість.

Так-то плян премієра Тардіє стає чимраз менше реальний, хоч може його заложення в цілому не було найгірше, але напевно не надто добре підготоване.

—o—

Свято українського міщанства в Станиславові.

Посвячення прапору Т-ва „Зоря".

В дні 6. березня 1932 р. українське міщанство Станиславова святкувало посвячення прапору Філії Товариства Українських Ремісників, Промисловців і Торговців „Зоря", орґанізації українських міщан Станиславова.

В год. 8.30 з домівки Т-ва „Зорі" при вул. Сапіжинській вирушив похід до катедральної церкви, котрий попереджала дута музика ремісничої молоді при станиславівській „Зорі", за нею закритий прапор станиславівської „Зорі" та розвинені прапори Матірнього Т-ва „Зорі" у Львові і братнього Т-ва „Міщанська Бесіда" в Стрию, котре основано перед 35 роками на статутах Т-ва „Зоря". В поході взяла участь зорганізована жіноча секція та члени „Зорі" в Станиславові. В год. 9. Преосвященний Григорій у битком заповненій церкві відправив Службу Божу, по котрій доконав посвячення прапору. По посвяченню уформувався похід з отвертими прапорами, який перейшов здисциплінованими рядами вулиці Сапіжинську і 3-го мая до салі „Сокола". При вході до „Сокола" відбулася дефіляда перед прапорами, а потім на площі (город „Сокола") була спільна знимка. В поході взяло участь около 1.500 осіб.

В год. 11. відбулася спільна конференція, в котрій взяли участь відпоручники Матірнього

СТ. ЛЮДКЕВИЧ. 3)

У сороkліття „Львівського Бояна".

(1891—1931).

Після такого кількалітнього „висилення" прийшло на якийсь час обезсилення та хвилевий застій у житті Товариства. У р. 1923 фреквенція членів стала така мінімальна, що диригентові з трудом вдалося зложити концерт Шевченка, врештою проби хору перепинювалися нераз на довший час. Спроба „санації" „Бояна", до якої дали почин анкетою старі члени „Бояна", спочатку не виявила постійних та виразних наслідків; щойно рік пізніше новобраний виділ із головою п. Й. Домаником встиг із великою затратою енергії наладнати нормальнішу справність Товариства. А саме голова „Бояна" п. Йосиф Доманик своєю невсипущою енерґією зумів сотворити на пробах „Бояна" умовини, які дали змогу диригентам іти за чимраз новішими вимогами нашого музичного життя та давати щороку кілька концертів, які поволі стали підійматися на щораз вищий рівень і здобули признання нашої та чужої фахової критики. Спадкоємці п. Доманика, коли він покинув своє важке становище через недугу, стараються як мога продовжувати його невдячну та важку працю в Т-ві із кращим чи слабшим успіхом, залежно від умовин. До важніших концертів з недавніх літ згадати треба: кілька вечорів українських народніх пісень (6/II 1926, 9/VI 1927, 8 і 9/XII 1927 і ін.) — і „Укр. хорових новин" (20/V 1926, 17/III 1929 та ін.), — кілька ювілейних композиторських концертів, як Бортнянського (4/XII і 20/XII 1925), Сметани (3/I 1925), Шуберта (12/XII 1928) — відтак трикратне виконання (в цілості) „Кавказу" Людкевича (8/III і 15/III 1925, 13/III 1927), та деякі концертові виступи в супроводі симф. орхестри (Мендельсона: „Христос" і „Радуйся ниво" Лисенка — 8/VI 1923), Шевченківські концерти (10/III 1926, 13/III 1927, 18/III 1928, 21/IV 1929), — а головно два ювилейні здвиги — з нагоди 100-літніх роковин першого хору в Галичині, влаштовані у Львові та Перемишлі спільно з Перемиським і з участю Стрийського „Бояна" (26/V і 2/VI 1929 р.).

Якнебудь ми дивились би на „Бояна", чи з погляду нашої музичної культури, чи зі становища суспільно-національного — признати треба, що він все таки відгравав і ще нині відіграє значну ролю у нашому житті. „Боян" від самих своїх засновин до сьогодні є одиноким мішаним хором, який при усіх труднощах наших обставин та усіх своїх недостачах — постійно змагав до того, щоб поважно плекати хоровий спів і по своїм силам служити розвоєві нашої співочої культури. Він зосереджував у себе перед війною діяльність усіх визначніших укр. композиторів, особливо хорових: для „Бояна" писали ріжні твори галицькі автори: Н. Вахнянини, Д. Січинський, Г. Топольницький, Ф. Колесса, пізніше Й. Кишакевич, Ст. Людкевич і В. Барвінський; навіть Лисенко стояв з Льв. „Бояном" в живім контакті, присилав йому рукописи своїх хорових творів та присвятив „Боянови" свій найкращий твір-ораторію „Радуйся ниво неполитая". Частими конкурсами на хорові твори (навіть деколи й на сольоспіви) причинився Львівський „Боян" — при своїй фінансовій беззасібности! — до збогачення нашої музичної літератури в далеко більшій мірі, ніж усі інші наші музичні товариства. На естраді з „Бояном" виступали часто такі артисти, як О. Мишуга, Сальомея та Анна Крушельницькі, М. Голинський, М. Менцінський, О. Парахоняківна, і багато інших, з яких деякі таки вийшли із нідра хору „Бояна". Львівський „Боян" став відтак матірю не тільки усіх провінціональних „Боянів", але як уже ми згадали, також „Бандуриста" і „Муз. Тов-а ім. Лисенка".

(Продовження буде)

—o—

Т-ва „Зоря" у Львові пп. Сидорак Юрій, Хомяк Дмитро і Беряк Олекса, відпоручники Т-ва „Міщанська Бесіда" в Стрию пп. Івашків Іван, Групський Павло і Микитко Михайло та Виділ філії Т-ва „Зоря" з відпоручниками станиславівської інтелігенції і представницею жіночої секції. Конференція відбулася в салях Українського Банку у Станиславові під проводом голови Матірнього Т-ва „Зоря" п. Юрія Сидорака. Реферат про значіння організації і її вартість виголосив о. д-р Василь Кушнір. Директор Комісарчук у своїй промові згадав першого ініціятора Т-ва „Зоря" у Станиславові, бл. п. д-ра Яновича, котрого память вшановано повстанням з місць. П. Снігурович відчитав опісля проєкт праці в організації, над котрим отворено дискусію. Після зреасумування думок зібрані рішили поробити заходи для скликання краєвого конгресу українського міщанства.

Після конференції відбулася в год. 13. в салі „Сокола" по береги заповненій публикою, святочна академія. Програма була така: 1) Отворення: короткий реферат, що його виголосив голова Т-ва „Зоря" у Станиславові п. Свєтель. 2) Міш. хор „Стан. Боян" відспівав Недільського: „Засяло сонце золоте". 3) Декламація: виголосила гімн. уч. п. М. Смеречинська. 4) Декламація 7-літнього хлопчика, сина шлюсарського майстра Хомяка. 5) Орхестра Т-ва „Зоря" в Станиславові відограла „Гуляли, гуляли". Після того Преосвящений Григорій виголосив гарну промову, складаючи від себе привіт та вбив перший цвяшок до прапоору. Голова Головного Виділу „Зорі" у Львові зложив привіт від Матірнього Т-ва, а голова „Міщанської Бесіди" в Стрию п. Івашків Іван зложив привіт від міщанства Стрия. Потім відчитано горячий привіт від найстаршого українського Т-ва „Просвіта" у Львові, а п. д-р Олесницький зложив привіт від філії Тва „Просвіта" у Станиславові. В дальшому відчитано привіт від Головної Управи „Рідної Школи" у Львові, а п. Данищ зложив привіт від Кружка „Р. Ш." в Станиславові. Привіти складали ще: о. д-р Василь Кушнір від орґ. комісії українців в Станиславові, а дальше від станиславівського „Союзу Українських Купців" і від станиславівського українського народнього учительства. Крім того прислали привіти: Пред. Ю. Романчук, ред. „Новий Час", ред. „Молоді Робітники", філії Т-ва „Зоря" в Жовкві, Дрогобичі, Ярославі, Жидачеві, Трускавці, Самборі, Підберізцях, основники філії Т-ва „Зоря" в Рогатині і Т-во українських ремісників „Гаразд" у Яворові, Спортове Т-во „Україна", Т-во „Український Торговельник", о. мітрат Пинило, д-р Жолевич (Заліщики) і В. Тимцюрак, дир. Банку в Любліні. В міжчасі відбулося вбивання цвяшків, котрими щільно заповнилось місце на дручку прапору.

По закінченні свята зібрані розійшлися з вірою у краще завтра. З признанням треба піднести працю теперішнього виділу стан. „Зорі", а головно голови п. Свєтеля і секретаря п. Сенюти Михайла, що при помочі інших членів, а також жіночої секції, на чолі котрої стоїть п. Барановська, як і гуртка інтелігенції, перевели це велике свято.

При кінці зазначуємо, що звичайні Загальні Збори філії Т-ва „Зоря" у Станиславові відбудуться дня 13. березня ц. р. У цих Зборах візьмуть теж участь відпоручники Матірнього Т-ва.

Ще один німецький банк збанкротував.

У Берліні збанкротував на днях Гандельсбанк, виказавши 7 міліонів марок страти. Цей банк переводив всі трансакції для берлінських мясарів і різників, а через його упадок багато мясарських крамниць опинилося теж в обличчі банкроцтва. Цей банк уважали мясарі і різники за свою банкову установу і мали до нього безграничне довіря, льокуючи там свої гроші на біжучі рахунки і вкладки ощадности. Однак управа банку вважала, що інтереси тільки з одними мясарами — це за мале поле праці і пішла на широкі торговельні трансакції, які покінчилися стратами, як це і можна було передбачувати серед теперішньої господарської скрути в Німеччині. Вірителям пропонують залагоду на 30 прц. Директор цього банку Бранн, довідавшись про банкроцтво (лежав від довшого часу хорий) поповнив самогубство, заживши отруї. Німецька преса занепокоєна цим випадком і вимагає дальшої державної контролі над діловодством приватних банків, побоюючись, що такі випадки, як з Гандельсбанком, можуть ще прийти і в інших банках.

Японці за плечима китайців.

ШАНГАЙ, 8. березня. ПАТ. В околиці Шанґаю прийшло до зустрічі китайських і японських стеж. Літаки, що полетіли вгору ріки Ян-це, ствердили у віддалі 35 миль від Шангаю й висадили відділи японського війська, котрі негайно окопалися на півночі від китайських позицій, себто на задах китайців.

ТОКІО, 8. III. ПАТ. Біля форту Вусун причалили до берега кораблі й висадили японську дивізію з 14.000 людей.

Керманичі ляповців у тюрмі.

ГЕЛЬСІНҐФОРС, 8. березня. ПАТ. Рух ляповців зліквідували зовсім. 6 керманичів ляповців, між ними ген. Валєніюса, Косоля та полк. Сусітайвала арештували й посадили в тюрму в Гельсінґфорсі. Припинили цензуру телефонічного та телеграфічного звязку, заведену підчас заворушень ляповців.

—o—

Дещо про студії в Льованії.

КОМУНІКАТ АКАДЕМІЧНОГО ДУШПАСТИРСТВА.

І. В справі студій.

1. Католицький Університет у Льованії має всі факультети і технічні школи.

2. При факультеті права є ще такі відділи: школа політичних і суспільних наук, інститут економічних наук, школа кримінальних наук, школа торговельних, фінансових, консулярних та кольоніяльних наук.

3. При факультеті медицини є ще дентистична школа і фармацевтика.

4. При факультеті фільософії і літератури є спеціяльна школа педагогії і психольогії, приноровленої до вихования, та вищий інститут чистої фільософії.

5. Технічні науки групуються при т. зв. факультеті наук. При тому факультеті є такі спеціяльні школи: будівництва, гірництва, механіки, геольогії, електрики, металюрґії, хемії, техніки мистецтв і мануфактур, а крім того агрономічний інститут, броварська вища школа і підготовний інститут для технічних студій. Всі ті школи видають інжинірські дипльоми.

6. На технічні студії треба здавати вступний іспит з фізики, математики, тригонометрії, геометрії елементарної і начеркової та рисунків.

7. До цього іспиту підготовляє „Підготовний Інститут", що тревае два семестри. До принияття до того інституту треба здати вступний іспит з математики в обсягу гімназійних студій.

ІІ. В справі принняття до Інтернату.

1. **Назва Інтернату** така: „Foyer Universitaire des Slaves Orientaux" (Академічний Інтернат Східн. Словян)

2. **Ціль.** Академічний Інтернат, заложений для східних словян, має на цілі улекшити словянським студентам доступ для університетських студій через корисні матеріяльні умовини та повну опіку під оглядом моральним і релігійним.

Інтернат заложений стараниям бельгійського організаційного Комітету.

Ціль фондації є дати спромогу студентам набути солідну освіту і виховати інтелектуальну й соціяльну християнську еліту. Від мешканців Інтернату вимагають характерности й ідейности та точного збереження домашньої дисципліни.

3. **Умовини принняття.** До Інтернату можуть бути приняті студенти українці й росіяни, чи це еміґранти зі старої Росії (за нансенівськ. пашпортом), чи горожани одної із сусідніх із СРСР держав. Студенти мусять знати мову українську або російську і бути східно-словянського (византійського) обряду. Крім того треба знати французьку мову бодай настільки, щоби зміти плавно читати й розуміти.

4. **Кошти удержання й університетські оплати.** Студенти одержують завдяки стараниям Комітету підчас академічного року з вимком літніх ферій: мешкання, харч, опал, світло, книжки і кошти всяких університетських оплат, як вписове, чесне й іспитові такси. Вони мусять старатися тільки про своє вбрання, прання білля та особисті видатки.

Повна оплата (включно з університетськими оплатами) 1.125 зол. річно; її складається ратами впродовж 9 місяців по 125 зол. місячно. Перша рата при вступі (в третій понеділок жовтня), решта (вісім) около 15-го кожного місяця, значить від 15. листопада до 15. червня. Ця оплата дає студентам ощадження щонайменше 40 проц. того, що мусіли б видати, колиб на власні кошти приватно бажали студіювати в університеті.

Принняття на перший рік не означає абсолютного зобовязання на дальші роки.

5. **Кредитова допомога в студіях.** Коли кандидат є сиротою або коли батько находиться в надзвичайно тяжкому фінансовому положенні, а ніхто інший не в силі йому помогти, може бути йому признана зворотна допомога. Вона полягає у знижці вимаганої річної оплати.

Висоту зворотної допомоги означує Комітет на підставі декларації кандидата, потвердженої парохіяльним і громадським урядом. Всяке затаювання або мильні інформації наражують петента на втрату користання з допомоги.

Користаючий з допомоги зобовязується словом чести звернути позичку після закінчення студій в ратах, пропорціональних до своїх засобів. Висоту річних зворотів означить Комітет.

Форма зворотної, а не дарової допомоги має на увазі моральний порядок. Ті, що завдяки матеріяльним полекшам, які їм вчинено, добилися вільних професій і придбали добробут, обовязані звернути кошти, які ви трачено для уможливлення їхніх студій — і тим способом дати іншим спромогу користати з тих самих добродійств.

На перший рік студій Комітет не дає допомог, хіба тільки — і то у виїмкових випадках — знижку оплати у висоті 125 зол., зн. таку, що цілорічна оплата за перший рік буде тільки 1000 зол.

На дальші роки Комітет дає зворотні допомоги в міру своїх засобів і відповідно до потреби студентів під умовиною, що кандидат відповість вимогам своїх студій і відзначатиметься бездоганним поведенням, здібностями, пильністю і точним зберіганням приписів дисципліни.

6. Цього року на великі літні ферії будуть могти українські студенти дістати повне удержання за 60 зол. місячно, коли приїдуть перед початком академічного року 1932-33. За цей час можна би тут підучитися французької мови. Хто не мав би згаданих 60 зол., може дістати удержання у вище згаданім інтернаті за працю в трикотарні.

7. Студентки, котрі хотіли би студіювати в Льованії, можуть одержати приміщення, харч і опіку в жіночих студентських пансіонах за суму 150 зол. місячно.

8. З початком березня відкривається курс французької мови для тих студентів, що бажають студіювати в Льованії. Зголошення приймає Академічне Душпастирство у Львові, при вул. Сикстуській 39 а.

9. Принняття до Інтернату в Льованії на цьогорічний літній семестер виключене.

10. Зголошення кандидатів на студії в Льованії приймає академічний душпастир до 15. березня ц. р.

У Львові, дня 19. лютого 1932.

о. д-р Микола Конрад,
академічний душпастир.

—o—

Дрібні вістки.

Член опозиційної партії постріляв президента Перу підчас богослуження. Президент легко ранений, замаховця зловили.

6. березня ц. р. арештувала берлінська поліція 180 гітлерівців і комуністів.

Радянський Союз призначив на летунство (поза бюджетом) 50.000.000 рублів.

У Відні та на провінції відбулися в неділю комуністичні демонстрації. Підчас боротьби з поліцією в Леобен було 4 комуністів ранених.

5 японських банків припинило виплати. 7 банків загрожених. Інші банки призначили 100 міліонів єн на ратування їх.

Японія погрожує уступленням зі Союзу Народів, якщо він не усуне зі своїх членів Китай — як незорґанізовану державу.

Французький уряд назначив Лиknown представником Франції у президії французько-німецької комісії.

У Дісельдорфі вбили одного комуніста й одного ранили підчас боротьби гітлерівців з комуністами. У вечірному бою було ранених кілька осіб.

У передвиборчій промові взивав канцлер Брінінґ, щоби голосувати за Гінденбурґом.

Більшовицька преса нараховує 15.000.000 єн місячних коштів японської акції в Китаю.

У Мексику зачинили 260 катол. костелів і каплиць. Мексик матиме лише 16 кат. костелів і 8 інших.

Новий політичний процес.

Б. пос. д-р Осип Когут відповідає перед судом у Львові за своє посольство.

ДРУГИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

На розправі 8. н. м. переслухано 15 свідків, з того пятьох поліціянтів і двох урядовців староства, на обставини у звязку з вічами в Підмихайлівцях, Яворові, Старих Богородчанах, Невочині і Яблонові.

ВІЧЕ В ПІДМИХАЙЛІВЦЯХ.

Свід. **Зигмунт Юни,** асесор староства, був делегатом адмін. влади на вічу в Підмихайлівцях пов. Рогатин. Тому, що змісту промови д-ра Когута тепер не памятає, відчитано його звіт із того віча, предложений староству. Показується, що промова згідна зі схемою, виложеною вчора обвинуваченим у його обороні, й не містить у собі нічого протизаконного, хоч дальший свідок **Здзіслав Бухта,** постерунковий із Журова старається підсунути йому деякі „небезпечні" вислови.

Два свідки оборони: Мих. **Гульчин** і Волод. **Марків** подають загальний зміст промови згідно з обвинуваченим.

ВІЧЕ В ЯВОРОВІ.

Свід. Каз. **Слугоцький,** референдар староства в Яворові, каже, що д-р Когут на вічу 28. квітня 1929 р. сказав між іншим: „ми не потрібуємо ніяких опікунів, нехай поляки відступлять від нас, законів у Польщі ніхто не шанує, навіть сама влада". Зате свідок Евген **Яворівський,** редактор яворівського „Українського Слова", ствердив, що промовець мав перед собою стенографічний протокол соймових нарад і відчитував із нього деякі місця із промов лідерів українських партій. Повищі слова взяті із промови сенатора Макуха. Зрештою промова д-ра Когута торкалася актуальних справ і була зовсім спокійна та річева.

ВІЧЕ В СТАРИХ БОГОРОДЧАНАХ.

Свідок Стан. **Ґоля,** постерунковий із Богородчан, був на цьому вічу делегатом староства. Д-р Когут говорив про справу лісових робітників, але при тім „підбурював проти польської держави". Зате й свідок розвязав віче, однак д-р Когут назвав це безправством і сказав, що свідок і староста повинні сидіти за те в криміналі. Одночасно зібрані зачали кричати: ганьба їм! і співати „Не пора". Д-р Когут пробував говорити дальше, аж доки поліція не вигнала людей зі салі. Один із учасників віча, Юрко Гарбуз не хотів притім замкнути дверей.

Обвинувачений представляє розвязання віча і дальший хід подій інакше. Свідок Ґоля розвязав віче неформально а коли поліція почала розганяти людей, обвинувачений сказав: „Хто хоче, може лишитися, бо я уладжую посольське справоздавче віче". Щойно під напором сили люди розійшлися.

На допити оборони свідок мимохіть признає, що староство наказало йому розвязати віче у порозумінні з лісовою управою, щоби не допустити до організації робітників.

На ті самі обставини зізнають дальші два свідки: Стан. **Войлак** і Яросл. **Стандило,** оба постерункові, що були асистою Ст. Ґолі. Зізнають досить баламутно, причому оборонці та обвинувачений викривають багато суперечностей. Стандило загнався в обтяжуванні обвинуваченого так далеко, що чув, як він говорив про „мнєйшосьці народовосьцьове" і про „Женеву", про що досі ніхто ані в слідстві ані на розправі не згадував. Тойже свідок старається якнайбільше обтяжити обвинуваченого з приводу забороненої довірочної наради в Невочині, де обвинувачений мав грозити старості. Показалося притім, що свідок не знає ріжниці між тайною і довірочною нарадою та взагалі не має поняття про § 2 закону про збори.

Свід. **Юрко Гарбуз** із Богородчан Старих стверджує, що д-р Когут говорив тільки про організацію лісних робітників. Ані про поляків або жидів, ані про „мнєйшосьці" чи там Женеву ніхто не чув. Дверей від салі ніхто не казав йому замикати ані відчиняти.

Подібно зізнав свідок Стефан **Полек.**

Основний хід подій на вічу в Ст. Богородчанах подав свідок Гриць **Слюсарчук,** приватний урядовець. Д-р Когут говорив тільки про організацію лісних робітників і радив їм приступити до професійного союзу. Коли представник Сельробу дораджував їм польсько-жидівсько-комуністичний союз у Кракові, д-р Когут сказав, що для них є український союз у Львові В цьому менті постерунковий Ґоля вискочив на естраду і сказав: Вец розвйонзани!

Переведено конфронтацію свідка Слюсарчука зі свідком Ґолею. Оба обстають при своїх твердженнях. Ґоля каже, що він розвязав віче, коли промовець говорив „проти поляків на українській землі". Слюсарчук повторює своє повище зізнання.

ЗАБОРОНЕНЕ ВІЧЕ В ЯБЛОНОВІ.

Свід. Казимир **Новак,** оповідає, що 17. листопада 1929 р. був висланий до Яблонова пов. Рогатин, де д-р Когут пробував відбути віче, хоч староство його заборонило.

Із зізнань свідків Івана **Крупника** та Олекси **Сухоребського,** селян із Яблонова, виходить, що віче скликали самі громадяни та що старостинська заборона прийшла щойно на другий день. Тимчасом приїхав запрошений посол д-р Когут. Коли поліція сказала йому, що віче заборонене, д-р Когут хотів зробити посольське справоздавче віче, яке на його думку не потрібує дозволу влади. Поліція й на це не позволила і тоді він назвав це безправством.

Розправа відложена до завтра.

Д-р Роман Ковшевич.

(1873 — 1932).

Посмертна згадка.

Знову відійшов від нас один із тих, що в останніх десятиліттях, а передовсім в часі визвольної війни та безпосередньо по нашій катастрофі творили рідну культуру на зах.-українських землях. Нестало д-ра Романа Ковшевича. Покійний належав до тих нечисленних культурників, яких у житті манили передовсім наукові досліди, неспостережені для ширшого загалу, але так безмежно вартісні, коли велика історична хвиля покликала націю до творення власного життя — своєї держави. Тоді такі одиниці представляють питому вагу, а ще й у додатку, якщо є у них гарт волі — і сильний характер. А таким саме був покійний Ковшевич.

Уроджений в Ярославі 1873 р., покінчив гімназію у Львові, університетські студії почав на фільософії у Львові, одначе згодом перенісся на правничий виділ, який покінчив докторатом прав. Дивна подібність до студій пок. Охримовича. Та підчас коли д-р Охримович — це тип, якого анімувало пульсуюче життя, то пок. Ковшевич був кабінетним ученим. Наша життєва дійсність у Галичині до війни не давала пригожих обставин адептам науки до наукової праці, бо вона могла стати лиш побічним заняттям. Журба за насущний хліб заганяла одних до гімназійної професорської служби, інших до адвокатури або до суду. В суді опинився теж Ковшевич. Та кращі свої сили посвячував не судовим справам, лиш студіям церковного права.

Подібно як пок. Охримович був д-р Ковшевич по свому замилуванню професором. Як правник був він куди більше теоретиком, як практиком. Здавалося, що пок. Ковшевичеві щаститься більше, ніж кому іншому наблизитися до майже недосяжного ідеалу для наукового робітника українця, до університетської катедри. На три роки перед війною дістав він від австрійського міністерства освіти наукову стипендію на виїзд до Риму, щоби підготовити габілітаційну працю на доцента канонічного права. Два роки тої виключно наукової праці Покійний все згадував з приємністю, та світова війна не дала йому змоги перевести своєї габілітації.

Після світової війни прийшла українська визвольна епопея і пок. Ковшевич тут дав доказ, що в серці вченого горів вогонь горячого патріотизму. Як сотник У. Г. Армії перебув він усю її долю й недолю. З часів цієї нашої геройської анабази і катабази на Правобережжі лишив він сирі, докладні записки і лиш недуга, на жаль, не дозволила йому розвинути їх у цінні спомини. Поодинокі картини з того часу, як український переворот у Перемишлі, конференція Покійного з ком. Чубарем в Одесі у справі ген. Микитки та Ціріца й ін., що їх він своїм знайомим оповідав, були справді цінні для історії нашого недавно минулого.

По повороті домів знайшов терен для улюбленої своєї праці — професора університету. Від перших днів істнування тайного українського університету у Львові (1920) аж до останніх (1924) працював він з подивугідним запалом як професор церковного права, провідник канонічного семинаря та делегат правничого виділу до сенату. Як суддя міг наразитися на неодну прикрість, одначе його твердий характер наказував йому повнити цей громадський обовязок. Хто працював тоді з Покійним, то бачив, з яким сентиментом і дбайливістю окружав він цю може одиноку в історії установу. Слідом праці Покійного на правничім виділі лишився скрипт його викладів п. з.: „Східне церковне право".

Та хоч ця установа впала, Покійний не залишив наукових дослідів. Цінні його праці як „Індуктивний метод в юріспруденції" (Збірн. Правн. Комісії Н.Т.Ш., т. I—II.), „Погляд на українську канонічну літературу" (Богословія VI., 1—4, VII., 1), „De primis litibus Ucrainorum apud Romanam curiam iudicatis" (Богословія VII., 3) та інші дрібніші, друковані в „Ниві" і т. д., здобули йому імя поважного наукового дослідника. Слід згадати, що в рукописах лишив Покійний готову працю, призначену до габілітації — про судові справи українців та поляків перед римською Ротою за часів старої Польщі, почату працю про апеляцію в церковному праві та велику масу сирого матеріялу — труди цілого життя Покійного. Ці матеріяли переказав д-р Ковшевич перед смертю одному товаришеві своєї наукової праці до евентуального використання та можливого опублікования.

В заслуги за наукову працю іменувало Наукове Товариство ім. Шевченка та Наукове Богословське Товариство д-ра Ковшевича своїм дійсним членом. Під кінець життя знайшов д-р Ковшевич, здавалося, бажане і вимріяне у своїй душі поле праці. Як визначного каноніста покликав Покійного Ексц. Митрополит викладати східне канонічне право в Богословській Академії у Львові.

В пок. Ковшевичеві тратить українська наука поважну силу, український нарід щирого патріота й ідейну людину. По своїм переконанням був д-р Ковшевич принципіяльним католиком і ним лишився до смерти. До війни належав він до християнсько-суспільної партії Ол. Барвінського. І хоч у рядах цієї групи опинилася була ціла низка каріеровичів, які у важких хвилинах по національній катастрофі заломилися та опинилися знову при клямці сильніших міра цього або й заступили свою колишню католицьку орієнтацію більшовицькою, — то д-р Ковшевич, подібно як і пок. Ол. Барвінський, витревав при ідеольогії 1. листопада 1918. і вмер як католик і націоналіст.

Похорони д-ра Ковшевича відбулися в суботу 5. березня при численній участи студентів Духовної Академії та поважного гурта чільних громадян. Похоронний похід вів о. ректор Сліпий в окруженні оо. професорів Академії та численних духовників. В церкві св. Петра і Павла похоронні молитви відправив Преосвященний Іван. Прикро лиш вражала відсутність світської академічної молоді (поза дрібним гуртком близьких товаришів сина Покійного). А чейже д-р Ковшевич був одним з найкращих професорів тайного українського університету у Львові, душею відданий справі нашого високого шкільництва і заслужив на те, щоб українська академічна молодь віддала останню прислугу професорові свого, хоч і недержавного університету.

Ще одна сумна оборона.

Д-р К. Студинський під омофором „Ради".

„Рада", що кілька місяців вже не появлялася, віджила дня 21. лютого. Називається вона надалі „органом незалежної думки", а доказом цього останнє її число з дня 6. березня, де на 4 сторінки газети повні 3 присвячені обороні та апотеозі д-ра К. Студинського. Довга вступна стаття п. з. „В чому річ?" робить із д-ра Студинського невинну жертву брутальної кампанії тому, що він, як голова „Наук. Т-ва ім. Шевченка" був представником радянофільської орієнтації. Уся суть закидів, чому і як добув д-р К. Студинський фотографію В. Юрченка це — як каже „Рада" — „закиди підрадні та для нашого розгляду несуттєві".

З приводу закидів „Нового Часу" у ч. 42.

(цитуємо дослівно за „Радою") „...що закидуємо д-ру Студинському, що він зразу приготовив ... ком інше пояснення справи, ніж це було ... в „Часі" та що для усунення слідів ... влізу світлини Юрченка, редакція „Ради" ... нулася була за виясненням безпосередньо ... д-ра Студинського, який заявив, що ... своє дотеперішне вияснення та що:

„Повзятим, що написано в моїй друкованій „Обороні власній" і не вважаю можливим ... вати на раді більше в справі світлини, ... осіб з кругів „Червоної Калини", які в цій справі були ділильні, — бо я віддав справу ... побоювся, що оборона заплоганих буде ... такому самому рівні, що я напасть за що ...

знаючи мої доказн, вжили би всяких митарських заходів, щоб їх унешкідливити".

Д-р К. Студинський повторяє ще раз те саме, що сказав у своєму листі про моральний рівень „Діла". „Напасть" на нього — це люди згуртовані довкола „Діла" та „Червоної Калини", які це вагаються перед „митарськими заходами", щоби тільки нарушити його непорочну честь ідейної людини. Д-р К. Студинський уже заздалегідь знає, що навіть адвокати „Діла" та „Червоної Калини" не можуть бути морально кращі і він боїться їх „митарських заходів".

Після такої передвступної оборони можемо побажати д-рові К. Студинському хіба одно, щоби він на судовій розправі боронився бодай так само, як досі.

ОСТАННІ ВІСТИ

ЗІ СОЙМУ.

На засіданні сойму у вівторок приняли в 2. і 3. читанні закон про ліквідацію комітету народової фльоти, закон про евіденцію й контролю руху населення, про поділ і призначення майна, яке остало по залізничих касах хорих, про урядовий проект зміни закону про раду сусп. опіки й урядовий проект про упрощене поступовання при управильнюванні гіпот. стану грунтів у звязку зі злукою в округах апеляційних судів у Львові та Кракові зі змінами правн. комісії.

На цьому наради перервали.

Пополудні радили над проектом закону про складки на церкви. Метою того проекту є уніфікація приписів і узгіднення з обовязуючим законодавством. Закон творить церковні громади невідомі канонічному праву та віддає тим громадам управу церк. майна. Проект вводить звичайні та надзвичайні вкладки, які побиратимуть тоді, коли церковне майно не вистарчає на потреби парохії. Закон увіходить у життя 1. січня 1934. р.

У голосуванні відкинули всі поправки і закон приняли в 2. і 3. читанні.

Найближче засідання в середу.

МІНІСТЕРСТВО САМОВРЯДУВАННЯ.

У звязку з чутками про реконструкцію польського кабінету, кажуть, що є проект скасувати кілька міністерств. Зате покличуть до життя м-ство самоврядування, а м-ство внутрішніх справ переняло би агенди публ. безпеки.

Як міністра справедливости називають теперішнього міністра скарбу Яна Пілсудського.

СКАСУВАННЯ 6 ВОЄВІДСТВ.

Шляхом президентського декрету буде здійснений заповіджений віддавна адміністраційний поділ держави. Скасують воєвідства: станиславівське, тернопільське, келецьке, волинське, білостоцьке та новгородське. Ті зміни обовязуватимуть від початку адм. року, себто від 1. квітня 1932 р.

НАСТУП БЕЗРОБІТНИХ НА ПОЛІЦІЮ.

КАТОВИЦІ. 8. III. ПАТ. Перед громадським урядом в Ожегові, де виплачували підмоги безробітним, прийшло до авантюр між безробітними та гром. службовцями. Прийшла поліція й усунула безробітних. Небаром зібралося перед гром. урядом ок. 800 людей. Поліція взялася розганяти їх. Безробітні зранили камінням двох поліціянтів, а пшодовника Бартошека хтось зранив ножем у плечі. Поліція вжила бомб, що витискають сльози. Демонстранти дальше обкидали поліцію камінням і цеглами та зранили підкомісаря Жофа. Тоді поліція стала стріляти з револьверів і зранила одного безробітного. Його забрали до шпиталю.

ЗВИШКА АНГЛ. ФУНТА.

ЛЬОНДОН. 8. III. ПАТ. Фунт пішов сьогодні значно в гору. В год. 10.30 біржа отворила курсом замкнення в Нюйорку 3.53⁷/₈, а в год. 17.30 дійшов до кульмінаційного курсу 3.71 за доляр і 94.75 за франки. Звишка вартости фунта за 24 години виносила більше як 1 шілінґ.

БЕРЛІН. 8. III. Курс фунта, який держався на постійному рівені, вчора нотували 14.87, а при кінці 15.15 марок. Рівночасно в Берліні дістали вістки, що гоеа на фунт охопила всі більші світові біржі.

ПОХІД ЧАН-КАЙ-ШЕКА.

ЛЬОНДОН. 8. III. ПАТ. Затрівоження в японських рядах викликала вістка, що на поміч кантонській армії, яка уступила зпід Шангаю, йде Чан-Кай-Шек із 50.000 війська.

Японський головний командант Широкава вислав китайцям ультімат, що коли не уступлять іще на 5 миль, зараз почне офензиву.

НАРЕШТІ МАЮТЬ ГАГАТКА.

У вівторок привезла нарешті поліція з Тарнова до Львова д-ра Гагатка, вмішаного у влом у нафтовому концерні „Малопольська". Він приїхав був із Данцігу до Свенбодзя біля Тарнова, де скривався у своєї сестри Каімовічової. Коли поліція там прийшла, д-р Гагатек в біллі скрився в пивниці крізь отвір у долівці. Щойно як Гагаткові загрозили, що вжиють зброї, він вийшов із криївки та впевняв, що він невинний та що у Львові випустять його на волю.

Біржа.

Гроші.

Американський долар 8 88 00—8 88 50, канадійський долар 7 75 00—7 78·00, чеська корона 0·26 20—0·26·50 австрійський шілінг 1 05 00 1 10·00, румун. лей 0·05·00 0·05 50, французький франк 0·34·80 0·35·10, швайцарський франк 1·73 00—1·73 50 фунт штерлінгів 31 32 00—32·00·00, радянський червінець 0·00—0·00, німецька марка 2·11·25—2·12·00

ПОДЯКА.

Високоповажаному Панові д-рові Маркіянові Дзеровичеві, лікареві внутрішніх недуг у Львові, вул. Романовича ч. 10, складаємо сердечну подяку за влучне поставлення діягнози та завдяки цьому вратування життя нашої мами, опісля за дбайливе, повне знання і посвяти а успішне лічення, як також Високоповажаному Панові д-рові Богданові Макарушці, вул. Пелчинська 2, за пооперацийну совісну опіку.

Лучаківські.

НОВИНКИ

— **Виділ Товариства „Львівський Боян"** повідомляє Вп. Учасників хорів у Ювилейному Концерті „Львівського Бояна", що спільна проба хорів відбудеться в суботу 12 березня ц. р. в малій салі Т-ва ім. Лисенка при вул. Шашкевича ч. 5. а саме остання проба муж. хору від 7—8 год. вечором, перша проба міш. хору від 8—9 год. вечором, а в неділю, т. є в день концерту, додаткова проба міш. хору в год. 9 рано в салі Великого Міського Театру. Вказівки щодо нічліґів і подробиці дальшої програми Ювил. Свята подасться до відома Вп. Співакам на вечірній пробі в суботу. За всякими інформаціями про святочні сходини (комерс) та умовини участи в них звертатися до п. Я. Сіменовича, вул. Зіморовича 20. (Центросоюз). Білети на концерт продає „Союзний Базар" — вул. Руська 20., в день концерту каса Міського Театру від 9. год. рано.

— **Конфіската ч. 3. журналу „Рідна Школа".** Городське старосто у Львові постановою з 5. березня 1932. до 138 ч./32. сконфіскувало ч. 3. „Рідної Школи" за частину передовиці Івана Герасимовича п. з. „Чим шкільна реформа шкідлива для українців". — Це число вже в руках передплатників. При цій нагоді адміністрація журналу звертає увагу, що на основі закону кожному можна мати один примірник сконфіскованого часопису.

— **Самогубство у Бригідках.** До новинки під таким самим заголовком у вчорашньому (52) числі „Діла" подаємо оце вияснення: Поголоска про самовбивство заступника начальника львівської тюрми „Бригідок" — Кольбергера виявилася неправдивою. Кольберґера перевезли до лічниці для переполохання шлунка. Щойно в лічниці виявилася правда: Кольберґер нездужав від довшого часу на шлунок, а передучора зажив більшу скількість порошків на втихомирення корчів. Від порошків корчі збільшилися й це викликало підозріння, що він зажив сублімату з наміром самовбивства. На цьому тлі повстала поголоска, яку ми передучора занотували. Вчора Кольбергер приступив до урядування.

— **Із краєвої хроніки.** У Бориславі повісився купець Матис Реперт; причина: невилічима недуга. — Подружжа Олена та Дмитро Звіздарики в Заліщиках зачадилися на смерть; причина самовбивства невідома. — Ф. Магенкнабен застрілив свою любку А. Гаврилову та себе. Це вбивство й самовбивство викликало пригноблюючий настрій у місті дії — Станиславові. — Д-ра Фукса, лікаря зі Старого Самбора, звільнили з тюрми, у якій перебував він у звязку з судовим скандалом у Самборі. Сензацію в Самборі викликала ревізія у д-ра Войтасевича, оборонця Теодоровичевої. — Станиславів, Стрий, Рівшів приступили до бойкотування електрівні, в Луцьку та у Львові бойкот підготовляють.

— **Діточа програма московської радієвої станиці.** В одній школі Радянського Союзу зібралася дітвора при радієвій голосниці, щоби слухати дітоцої програми з московської радієвої станиці. З голосниці пролунали несподівані звуки: „Гав, гав, гав, брр, брр, гав... Діти, — заговорив мужеський голос після собачого брехіту, — „якого голосу ви слухали?.. Ви думаєте, що це брехіт собачки? Ні, ні! Це капіталісти брешуть на Радянський Союз".

— **Атлянтида чи що інше?** Орган Ватикану „Осерваторе Романо" помістив цікаву вістку про подорож учених підводним човном між берегами Африки та Сицилії. Вчені перебували в заздалегідь приготований темній каюті та гляділи на екран. Новий телевізійний апарат винаходу американця Гартмана кидав на екран чудові картини морського дна. Спершу вчені думали, що гарячкують або бачать підморську „фатаморгана". Перевірили кілька разів свої картини й бачили завжди ті самі відбитки морського дна на екрані. Бачили гарні терема, довгі мури довкола міст, колюмни та памятники, руїни великого міста. Чи це частина затопленої Атлантиди, чи сліди якогось іншого материка? Одно певне: телевізійний апарат показав ученим частину людської трагедії зперед сотень тисяч літ.

— **У кількох словах.** У віддалі 25 км. від Загребу відчули землетрус; людських жертв не було. — При берегах Естонії віднайшли кригу, яка відплила зі сотнею більшовицьких рибаків, усі врятовані. — Вкраденого синка Ліндберга досі не віднайшли, не зважаючи на всі зусилля поліції та навіть представників „підземелля". — Похорони Бріяна відбудуться в суботу. — Підчас сутички поліції з безробітними в Детройт було 3 вбитих, 20 ранених; безробітні намагалися вдертися до фабрик Форда. — Індіям загрожує залізничий страйк. — Гувер, през. Злучених Держав, підписав постанову про розподіл 40.000 кірців збіжжя між безробітних. — Фабрики Круппа в Берндорф у Долішній Австрії стоять на порозі ліквідації з причини фінансових труднощів. — Поліція стейту Ню Джерсі припинила перевірку листів заадресованих до Ліндберга. Поліція арештувала Тонні Месльова у звязку з викраденням дитини. Ліндбергова почувається чимраз гірше. Побоюються за її психічний стан, тимбільше, що вона має мати другу дитину.

З кіна.

Кіно „Паляс": „ЦИГАНСЬКІ РОМАНСИ".

Фільма зроблена на те, щоби славна циганська орхестра з Букарешту, що має почесний титул „Королівської" могла показати свою мистецьку гру. Це вязанка композицій, з яких неодну мали ми нагоду чути через радіо. Глядач має в кіні ту більшу приємність, що може одночасно бачити, з яким темпераментом грають ці цигани; зір збільшує враження слуху.

Само „лібретто" фільми бідне, як сезонової оперетки. Бідна теж Бригіда Гельм, що з такої ролі як мала в „Метрополіс" зійшла на звичайну велику даму. Ще тільки Шільдкравт ратує акцію своєю грою.

Літературний куток.

НОВА ПЕСА ШОВА.

Часописи, що передали першу звістку про неї, забули в поспіху за її заголовок. Шов, щоби показати, як мало залежить йому на Льондоні, післав її до Бостону. Головною особою песи є дівчина, що має уявлену недугу і досить сили, щоби приголомшити вломника. Вломник очунивши вміє своєю інтелігенцією та симпатичними прикметами зєднати собі дівчину. Це-ж сучасний вломник із вищою освітою, що цитує Ніцшого та інших фільософів. Вони придумують до спілки ще з третім спосіб, як добути великі гроші; прикидаються, що якісь морські розбійники пірвали їх і ждуть викупу від багатих кревняків. Уся ця завязка тільки нагода, щоби Шов міг висловитись про Лігу Націй, теорію Айнштайна, роззброєння, подружжа, мораль і сотню інших актуальних проблем.

„ЦАР ЕДИП“ АНДРЕ ЖІДА.

Один із найбільших сучасних французьких письменників написав „Царя Едипа“. Критика трохи збентежена цим твором. Це на-пів клясична драма, віршована, з прикметами мови та стилю, які всі вихвалюють, з основою міту, як її приняв Софокль, а одночасно вся вона має в собі замасковану сатиру. Жід мав на меті, як це робить Шов, покористуватися старим сюжетом для цілої низки рефлексій на сучасні теми. Песа залишиться імовірно тільки в книжці, а не на сцені.

Дописи.

КАЛУШ. (Загальні Збори Кружка „Рідної Школи“). В неділю 21. лютого ц. р. в год. 3-ій попол. відбулися Загальні Збори Кружка „Рідна Школа“ в Калуші. В часі адміністраційного року 1930-31 Старшина Кружка інтенсивно працювала над придбанням фондів і для Головного Т-ва і для Кружка. Минулорічний бюджет виказував у приходах 7.645.41 зол., в розходах 7.592.48 зол. Із зібраних вкладок та проц. поборів Кружок вислав до Гол. Т-ва біля 2.000 зол., а з коляди понад 1.000 зол. Старшина Кружка стоїть в тісному звязку з місцевими культурно-освітніми т-вами та співпрацює з ними. Рік-річно дає субвенції на вдержання учительок діточого садку та допомагає місцевій філії „Просвіти“ вдержати освітнього інструктора. В літнім сезоні влаштував Кружок два фестини. В цілі поширення Кружків „Р. Ш.“ було декілька поїздок та відчитів на провінції. Треба признати, що як на сьогоднішні матеріяльні відносини старшина Кружка доложила всіх старань, призбируючи поважну квоту на поширення рідношкільної ідеї. На голову Кружка вибрали Збори п. Ділицького Олександра, членами старшини стали пп.: Чорпітова Степанія, Загаєвич Степан, д-р Сохацький Іван, Мигович Петро, Рубчак Ярослав, Тисовська Марія. До контр. комісії увійшли пп.: о. Тисовський В., д-р Воробець М. Решетилович В. — З жалем треба згадати, що на Збори прибуло із 132-ох членів усього 19. Є це доказ, як мало наше громадянство цікавиться рідношкільними справами. — **Учасник.**

ГРИМАЛІВЩИНА. **(Ревізії. — Засуд).** 28. лютого ц. р. поліція у Грималові при співучасти розвідчиків з Тернополя перевела в місцевого пароха о. Петра Процика і в Миколи Хруповича, молод. службовика місцевих кооператив та в самій кооперативі „Український Банк“ дуже основну ревізію, але за чим шукали, невідомо, бо нічого підозрілого не знайшли. І о. Процик і Микола Хрупович (мол.) ніякою політикою взагалі не займаються, тому переведена в них ревізія викликала у всіх велике здивування. — В Різдвяні свята ц. р. переводила поліція ревізію в Антона Ґерзона у Грималові, шукаючи за летючками і в часі тої ревізії сказав згаданий Антін Ґерзон: „Тату, сховайте гроші, дивіться на руки“. В тих словах добачили службовики поліції зневагу урядовців і 28. лютого ц. р. засудив його за це суд на кару одного дня вязниці, зі заміною на квоту 3 зол. Обвинувачений боронився тим, що йшло йому лише про те, щоби гроші не закинулися та щоби хто дечого не підкинув, бо — кажуть — таке може також трапитися... **Г.**

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Ґр. Адам де Монтрезор: ОТВЕРТЕ ПИСЬМО ДО ПОЛЬСЬКОГО КОНСЕРВАТИСТА. Відповідь. Львів 1931. Ст. 11. Накладом „Хліборобського Шляху“. 1. ч. „Політичної Бібліотеки“.

ЖУРНАЛИ.

СІЛЬСЬКИЙ ГОСПОДАР, двотижневик „Сільського Господаря“. Р. XVIII. Ч. 5. Березень 1932.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ. Березень 1932. Р. V. Ч. 6. — Зміст: Два проекти памятників Т. Шевченкові. — Вік людей. — Нові лікарські відкриття. — Україна в Парижі. — Як часто відновлюється людський організм. — З історії господарства на Україні XV—XVI ст. — Українські державні гроші 1917—1920. — Деревляні церкви Закарпаття. — Котячі музики. — Мапа морського дна. — Виправа до пігмеїв. — Ловля осетрів на Уралі. — Риби, що гинуть у воді. — Вітаміни в яблуку. — Число звукових кін. — Карло Ґулер. — Старинні Олімпіяди. — Ґума з бараболь. — Перше помаранчеве дерево. — Торнадо. — Підморський вулькан. — Ґетове століття. — Академик Дмитро Багалій. — Ченек Зібрт. — Песиголовці. — Історія Т-ва „Просвіта“ у Львові. — Вісти з „Просвіти“.

РІДНА ШКОЛА, двотижневий журнал. Ч. 4. Р. I. 15. лютого 1932. Зміст: Володимир Радзикевич: Книжка й сучасна хвилина. Не скує душі живої і слова живого! З приводу реформи шкільництва в Польщі. — Юрко Зазуля: „Книжковий ударник“ (фейлетон). — Д-р Мирон Коновалець: Ратуймо голодуючу молодь. — Доц. К. Коберський: На нові позиції. — Степан Сгалисний: Українські часописи для дітей і молоді в Галичині в 1931 р. — А. Ворон: Дитячі часописи на Підкарпатті. — Петро Карманський: Українська школа в Бразилії. — На тернистому шляху: Новочасний шкільний інспектор. — Правна порада: Чи може польський учитель заборонити українському священикові уділяти науку релігії? — З життя Рідної Школи: Доживлювання дітей у Львові на Личакові. Повітова анкета в Долині. Дальші звідомлення з місць. — Під знаком місяця дешевої книжки: Хоча криза — читаймо та вчімся! — Бібліографія: Нові видання „Рідної Школи“. Перегляд найгарніших книжок „Рідної Школи“. — Ріжні вісти. Веселий кутик. Переписка.

КООПЕРАТИВНІ ВІСТІ, економічно-кооперативний двотижневик. Р. II. Ч. 5. Березень 1932.

КІНО, двотижневий журнал кінематографії. Ч. 5-6. III. р. видання.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 8. III. 1932 р. за масло експортове та десерове пріма 3·80 зол., за літру молока 23—24 сот., літру сметани 1·20 зол., сколотин 4·80.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Театр.

Середа, 9. III. в год. 7.30 веч. опера Бізета „Ловці жемчугів“.

Четвер, 10. III. в год. 8. веч. „Люди в готелі“.

Театр Ріжнородностей.

Середа, 9. III. в год. 8. веч. „Щастя від завтра“.

Четвер, 10. III. в год. 8. веч. Виступ Іго Сима.

Кіна.

АПОЛЬО: „Повітреплав Л. А. 3“.
КАСІНО: „Трейдер Горн“ (В. С. Ван Дайк).
КОПЕРНИК: „Quo vadis“.
ЛЕВ: „Безіменні герої“.
МАРУСЕНЬКА: „Quo vadis“.
МІРАЖ: „Відродження“.
ОАЗА: „Давид Гольдер“.
ПАН: „Мадям Сатан“.
ПАЛЯС: „Циганські романси“ (Бриґіда Гельм).
ПАСАЖ: Нечинний.
ПРОМІНЬ: „Граф Каліостро“.
СОНЦЕ: „Моральність пані Дульської“.
СТИЛЕВЕ: „Жоржетине кохання“.
УТІХА: „Король гір“, „Веселий пеховець“.
ХИМЕРА: „Цвітка Альжиру“.

Програма радіо.

Пятниця, 11. березня 1932.

Ляйпціґ (259,3) „Обличча міста“. **Міляно** (331,4) 19.30 Легка музика. **Брно** (341,7) 19.30 Опера. **Льондон** (356,3) 16.00 Концерт. **Гельсінгфорс** (368,1) 19.05 Оперетка. **Гамбург** (372,2) 22.45 Танкова музика. **Букарешт** (394,2) 19.30 Румунська опера. **Берлін** (419) 18.35 „Втеча зі села до міста, з міста до села“. **Рим** (441,2) 17.30 Концерт. **Лянгенберг** (459,4) 20.35 Пісні. **Лянгенберг** (472,4) 20.00 Пісні. **Прага** (488,6) 17.05 Концерт. **Брюсели** (509,3) 22.00 Концерт. **Відень** (517,2) 18.30 „Лещатар під весну“. **Рига** (524,5) 21.30 Пісні. **Мінхен** (532,9) 19.15 „Цепелін над Атлянтиком“. **Будапешт** (550,5) 18.30 Концерт. **Ленінград** (1000) 19.00 Оперетколі мельодії. **Осльо** (1083) 20.00 Пісні. **Калюндборг** (1153,8) 23.00 Танкова музика. **Москва** (1481) 18.00 Література. **Париж** (1724,1) 20.00 „Мароканський гумор“.

BE-ER-WE фабрична марка

Повідомлення!

BE-ER-WE фабрична марка

Фабрика трикотових і шовкових виробів

БРОВН і РОВІНСЬКИЙ

в Варшаві

повідомляє отсим своїх П. Т. Відборців, що для їх вигоди

відкрито з днем 8. березня ц. р.

ФАБРИЧНИЙ СКЛАД

у Львові, при пл. Ґолуховських ч. 10, І. пов.

телефон 11-98,

якого управу взяв на себе

п. Шимон Герр.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер, 10. березня 1932.

Львів (380,7) 11.45 Перегляд преси. 11.56 Час із Варшави. 12.10 Про погоду дня. 12.15 „Годівля домашньої птиці“. 12.35 Концерт. 14.45 Грам. кружок. 15.05 Грошева біржа. 15.15 Педагогічні часописи. 15.25 Відчит для матуристів. 15.45 Грам. кружок. 15.50 Програма для дітвори. 16.20 Навчання французької мови. 16.40 Хвилина недужих. 16.55 Грам. кружок. 17.10 „Поправче виховання“. 17.35 Концерт. 18.50 Всячина. 19.15 Листування. 19.25 „Розмова з блакитними“. 19.45 Радієвий щоденник. 20.00 „Азіятизація чи русифікація“. 20.15 Легка музика. 22.10 Грам. кружок. 22.25 Поліційна оповістка. 22.30 Танкова музика.

ВОЛОДИМИР ОСТРОВСЬКИЙ.

СМІХ ЗЕМЛІ

Ціна 1·50 зол., з почт. перес. 2·10 зол.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Концерт Шевченка в Познані. Заходом Громади Студентів Українців у Познані відбудуться в суботу, 12. березня ц. р. в салі „Бульвард-у“, площа Новоміська, Шевченківський концерт. У програмі твори Стеценка, Ярославенка, Леонтовича, Давидовського й ін. на мішаний, жіночий і мужеський хор; декламації; сольо скрипкове: 7. Концерт Беріота і „Романца Андалюза“ Сарасатія. Як і щорoку, концерт у Познані стане місцем стрічі для українців цілої Познанщини.

ЕВГЕН ЧИКАЛЕНКО

Спогади I. II. і III. часть

Ціна 8·— золотих — без пересилки.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

СРІБЛО продає найдешевше — Домбровський-Розварженський — Академічна 2. 1246 11-15

ОДИНОКА українська пральня приймає всілякe білля до прання, всіляку гардеробу до хемічного чищення та фарбування, Львів — Домініканська 4. 2-3

ПОКІЙ фронтовий для двох панів до винайму від 1. квітня з цілим удержанням. Відомість: Коснерська 1, двері 5. 1-2

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

АЛЬФОНС ДОДЕ

МАЦЦІЬКИЙ

Переклад із французьк. мови М. Рудницького. — Ціна 3·— зол., з почт. пересилкою 4·— зол.

14 білих днів

на 50% дешевше.

	Зол.
Полотна	65
Ручники кух. і білі	75
Сировець	90
Зефіри	1.—
Оксфорд. сир.	70
Оксфорд на фарт.	1.—
Димка на підштав.	1.20
Всипи на подушк.	1.60
Зефір, попеліна	1.60
Батист у квіти на білля	1.36
Перкаліна колір.	1.20
Фіранки	75
Попеліна на сороч.	2.30
Обрусове екстра	3.50
Дамаст на пошев.	4.30
Ручники по	50
Серветки по	60
Хустинки 1 по	90
3 хустинки	1.—
3 порохівки	1.—
Ручники купел.	1.30
Стирки корч. по	90
Простирала пас.	3.75
Капи, обруси по	3.75

Замовлення з провінції відворотно полагоджуємо.

Галицький Магазин Полотен

Львів, Галицька 18. 1460 1—19